

[Hartvig Frisch.]

har haft. Det er nemlig en Kendsgerning, at 1938 i Verdensøkonomiens Konjunkturer er dybt præget af Nedgang, medens det fra alle Sider, der har med Økonomi at gøre, ved Opgørelsen i Januar 1939 blev erklæret og erkendt, at 1938 havde for Danmark været et gunstigt Aar.

Ogsaa udenrigspolitik har Regeringen gjort Tidens Gerning. Det har været en Fortsættelse af den fællesnordiske Politik, hvis Linier blev lagt ved Fællesmødet i København i Sommer og ført frem ved Folkeforbundsforbundens Møde i Genève. Her blev Stillingen til Sanktionsparagraffen klargjort paa en Maade, der tydeliggjorde Nordens Freds- og Neutralitetsvilje. Selv de ivrigste Tilhængere af det kollektive Sikkerhedssystem har maattet indrømme, at efter at Europas Stormagter er blevet delt i to stærkt rustede Magtgrupper, er Forudsætningen for det kollektive Sanktionssystem ikke længere til Stede.

Paa Forsvarspolitikens Omraade har Regeringen allerede ved Militærlovene i 1937 taget Konsekvenserne af den ændrede europæiske Situation. Det Maal, disse Love sætter sig, er klart begrænset til Neutralitetsbevogtningen, men samtidig er det vort Ønske, at denne begrænsede Opgave skal søges løst paa en ærlig Maade, saa at de dertil nødvendige Midler stilles til Raadighed.

Over for den Uro og Uvished, der kom til Orde efter de bevægede Septemberdage i Fjor, erklærede Regeringen sig villig til en fordomsfri Drøftelse i et særligt Udvalg, og denne Drøftelse har fundet Sted i en Række Møder paa en saadan Maade, at alle Oplysninger er stillet til Raadighed. Jeg skal naturligvis ikke bryde Fortroligheden, som jeg selv som Formand er sat til at vogte, den Fortrolighed, som gælder for disse særlige Forhandlinger, men blot pege paa det offentligt kendte Stof, der fra Begyndelsen har været henlagt til vore Forhandlinger. Dette Stof omfatter baade Udenrigspolitik, herunder Forholdet til Nordens Folkeforbundspolitik, og de egentlige militære Spørgsmaal. Det kan derfor ikke undre, at disse Forhandlinger ikke endnu har kunnet afsluttes.

Nu ser jeg bebudet i Pressen fra konservativ Side, at Partiet vil rejse Forsvarsspørgsmaalet ved Valget. Dette staaer naturligvis Partiet fuldkommen frit for, og det understreger atter den gamle Kendsgerning, at Forsvarsspørgsmaalet for de Konservative ikke som for os andre er et sagligt Spørgsmaal, men en Tro, nemlig en Tro

paa, at der altid skal mere til. Jeg har forleden fundet en gammel Udtalelse af den konservative Partiformand, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, nemlig i „Nationaltidende“ for 27. September 1929. Han siger her, at efter Det konservative Folkepartis Opfattelse kan Forsvaret ikke ordnes betryggende med en mindre Udgift end omkring 50 Mill. Kr. aarlig. Jeg hørte forleden Dag, at den højtærede Finansminister, da han forelagde Tillægsbevillingsloven, opgjorde de ordinære og ekstraordinære Militærudgifter til 71 Mill. Kr. Hvad har det nu hjulpet over for den konservative Agitation? Ingen Verdens Ting. Naar man hører deres Taler og ser, hvad de skriver, er Tonen nøjagtig den samme som dengang, de rasede mod vort Afrustningsforslag. Dette hænger efter min Mening sammen med noget i det konservative Partis indre Væsen, som gør dette Parti uskikket til at slutte et reelt og sagligt Forlig om denne Sag med noget andet Parti. Der vil nemlig altid være Officerer eller velmenende konservative Borgere, som siger, at det er langtfra nok, og disse Raab mangler Partiet den indre Evne til at staa imod. Det har man set efter 1909, og det har man set efter 1922, og saadan vil det utvivlsomt gaa fremdeles, fordi det er noget af det dybeste i den danske Konservatismes Væsen.

Men et politisk Parti, der skal kunne regere eller deltage i en Regering, maa have den Fasthed, at ogsaa et Standpunkt, der er indtaget ved et Forlig, og som derfor ikke helt dækker det, man ønsker, kan være fast over for de Storme, som til enhver Tid lader sig rejse i den offentlige Mening. Her har de to Regeringspartier gennem et snart 10-aarigt Samarbejde vist, at de kan tale sig overens og staa fast ved det. De to Partiers Forskelligheder, Socialdemokratiets og de Radikales, er kendt for alle, men det er en lige saa kendt Sag, at de har været faste i det, som de er blevet enige om, selv om Modstanderne afvekslende talte om Knaldespik og Underkastelse. I Pressen har der jo ofte været Dønninger; det er de Storme, man altid er udsat for; men det er slet ikke det afgørende. Det afgørende er Forholdet mellem de to Partier her paa Rigsdagen, naar Afgørelse tages, og der har Fastheden og Viljen til at staa ved, hvad man har stemt for og været med til, været Grundlaget for et 10-aarigt roligt Styre i Danmark.

Det mest iøjnefaldende Eksempel paa, hvorledes det gaar et Parti, som ikke tør staa ved sine egne Handlinger, er Venstres Skæbne efter 1933. I dette Aar, da Krisen